

Vereniging van Groninger Gemeenten

Hendrik Westerstraat 24
9791 CT Ten Boer
(050) 303 97 97
Secretariaat@groningergemeenten.nl

Datum: 14 september 2023
Kenmerk: 20230914-23033

Onderwerp: Uitdagingen vanuit de regio Groningen

Geachte politieke partijen,

Wij als colleges van de tien Groninger gemeenten vragen dringend uw aandacht voor een aantal knelpunten in ons gebied. Wij hopen dat u deze onderwerpen voor de komende verkiezingen wilt benoemen in uw campagne.

De leefbaarheid in de provincie Groningen staat onder druk. Dit was al langer bekend, maar werd nog eens duidelijk in het op 27 maart verschenen rapport 'Elke regio telt!', waarin 3 adviesraden (Rli, RVS en ROB) het kabinet opriepen om zijn regionale beleid te wijzigen. Uit het advies bleek dat de regionale verschillen in brede welvaart groot zijn en snel toenemen. Dit is onder meer het gevolg van het huidige rijksbeleid dat vooral regio's versterkt die al sterk zijn.

De adviesraden constateren een 'schrikbarende' toename van onwenselijke verschillen tussen Nederlandse regio's. Bijvoorbeeld op het gebied van voorzieningen voor zorg, onderwijs, infrastructuur en werkgelegenheid.

Om deze ontwikkeling te keren, bevat het rapport 3 pijlers van aanbevelingen:

- herijk de reguliere investeringslogica van het rijk
- investeer in langjarige programma's voor regionale ontwikkeling
- werk aan een vitale relatie tussen regio's en rijksoverheid

Wij willen u vragen om de conclusies van het rapport mee te nemen in uw campagne en komende debatten. Deze conclusies betreffen overigens niet alleen de provincie Groningen, maar ook een groot aantal andere regio's door heel Nederland.

Daarnaast zijn er een aantal andere knelpunten binnen onze regio waarvan wij hopen dat u zich daarvoor wilt inzetten.

Gaswinning en gestapelde mijnbouwproblematiek

In onze provincie zijn de gevolgen van de gaswinning dagelijks zichtbaar. Deze gevolgen zijn niet alleen fysiek als gevolg van de gestapelde mijnbouwproblematiek, maar vooral ook

sociaaleconomisch. Dit leidt tot een complexe situatie waardoor op verschillende gebieden moet worden ingegrepen.

Het rapport 'Nij begun: op weg naar erkenning, herstel en perspectief' geeft hier een aantal aanbevelingen voor, die door het inmiddels demissionaire kabinet zijn overgenomen. Als Groninger gemeenten pleitten wij er daarom voor dat deze aanbevelingen voortvarend en onverminderd worden voortgezet. Daarnaast maken wij ons sterk voor een speciale minister op het gasdossier.

Economie en bedrijvigheid

In Groningen willen wij inzetten op de doorontwikkeling naar een circulaire economie en duurzame energie. Dit gaat niet vanzelf en wij zouden dan ook willen pleiten voor extra ondersteuning in onze regio. Door de ruimte en de aanwezige kennis is onze regio uitermate geschikt om op dit vlak stappen te zetten.

Verder willen wij uw aandacht vragen voor de vrijetijdseconomie in het Noorden. De recente pandemie heeft zijn sporen achtergelaten bij ondernemers. Extra inzet en ondersteuning op het gebied van vrijetijdseconomie vergroot de recreatieve mogelijkheden voor toerisme en is tevens een stimulans voor lokale economie en lokale ondernemers. Investeren in recreatie versterken de regio's en daarmee ook de BV Nederland. Wij willen u daarom ook met nadruk vragen om oog te hebben voor de bedrijvigheid in het landelijke gebied.

Brede welvaart en mobiliteit

Als Groninger gemeenten vragen wij u als partij bestuur oog te hebben voor de leefbaarheid van onze buitengebieden. Het Groninger landschap heeft veel kleine kernen met elk hun eigen dynamiek en karakter. Brede welvaart in ons gebied staat onder druk door steeds minder beschikbaarheid van openbaar vervoer en een achteruitgang van gezondheidsvoorzieningen. Hierdoor komen de overgebleven voorzieningen onder toenemende druk te staan. Voor onze inwoners, werkenden, scholieren, ouderen en recreanten is een goede bereikbaarheid via alle verkeersmodaliteiten van elementair belang.

Daarnaast blijkt uit het rapport 'Elke regio telt!', dat de middelen die gemeenten ontvangen onvoldoende zijn om de lokale voorzieningen in stand te houden. Sterker nog. Ieder jaar verdwijnen er sport-, zorg en mobiliteitsvoorzieningen in onze regio. Dit heeft onder meer te maken met de opzet van het gemeentefonds en de doeluitkeringen. De uitkering in het gemeentefonds is er namelijk op gericht om voorzieningen in stand te houden en niet om achterstanden structureel en systematisch in te lopen. (Rapport 'elke regio telt!'). Het gevolg is, dat algemene voorzieningen in de dorpen en wijken achteruitgaan.

Deze achteruitgang treft vooral mensen in armoede. Zoals u weet, is armoede historisch gezien een grote uitdaging in het Noorden. Deze inwoners hebben geen (geld voor) alternatieven en dit zorgt ervoor dat ze steeds verder van de samenleving komen te staan.

Wij willen u daarom ook vragen om u in te zetten voor betere randvoorwaarden voor ons platteland. Daarbij zijn we ook erg bezorgd over onze financiële mogelijkheden als gemeentelijke overheid na 2026. Het gebied vraagt structurele investeringen om inwoners met een afstand tot de maatschappij te bereiken. De voorziene tekorten leiden er op het moment toe, dat er onvoldoende geïnvesteerd kan worden.

Landelijk gebied

Het landelijk gebied heeft te maken met de effecten van maar liefst vier transities: Landbouw, Energie, Voedsel en Woningbouw. Deze veranderingen leiden tot een toenemende druk op het Groninger buitengebied. Het platteland is immers een plek waar wonen, werken, ruimte, rust en recreëren gecombineerd moeten kunnen worden.

Er is een gezamenlijke visie nodig waarin de verschillende opgaven samen komen en waarin ook de huidige gebruikers zoals (agrarische) ondernemers, bewoners en recreanten worden bediend. Vanzelfsprekend wordt in een dergelijke visie met respect omgegaan met eigenstandige waarden zoals natuur, biodiversiteit en cultuurhistorie. Wij willen u vragen om deze kwestie een plek te geven in uw partijprogramma.

Cultureel erfgoed, culturele uitingen en vrijetijdseconomie

Wij verzoeken u verder om het behoud van de cultuurhistorische waarde van het Groninger landschap een plek te geven in uw programma. Cultuur als smaak- en gangmaker voor verschillende bevolkingsgroepen in onze provincie geeft precies de impuls die nodig is om boven de middelmaat uit te stijgen. Het versterkt de gemeenschapszin en daarmee de structuur in de dorpen en wijken. Tevens vergroot dit de recreatieve mogelijkheden voor toerisme en is een stimulans voor onze lokale economie en ondernemers.

Afsluitend

Groningen is een prachtige provincie met haar inwoners die zich op tal van terreinen inzetten voor wonen, leven en welzijn. Er zijn echter ook acute zorgen en aandachtspunten. Vooral het achterblijven van regio's op het gebied van brede welvaart baart zorgen. Vooral omdat een steeds groter deel van de inwoners zich niet meer onderdeel voelt van de samenleving en op zich op afstand gezet voelt. Dit heeft te maken met een achteruitgang van voorzieningen op het platteland, toenemende armoede en een minder zichtbare overheid. Hierbij is het goed om op te merken, dat het thema ondermijnende criminaliteit stevig op de agenda staat van de Groninger besturen.

Wij vertrouwen erop, dat uw partij zich zal blijven inzetten voor onze provincie en voor andere regio's, die in hetzelfde schuitje zitten. Met veel interesse zullen wij de verkiezingsdebatten volgen en wensen u veel succes met de campagne.

Heeft u vragen naar aanleiding van deze brief, neemt u gerust contact op met dhr. Ton Sprenger, secretaris VGG via telefoon (06 - 55797659) of via de mail (t.sprenger@groningergemeenten.nl).

Dhr. A. van der Tuuk
Voorzitter, Vereniging van Groninger Gemeenten

